Europos Parlamentas
2019-2024

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2023/0371(COD)

19.2.2024

***I
PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1806
(COM(2023)0642 – C9-0392/2023 – 2023/0371(COD))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Matjaž Nemec

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra
***	Pritarimo procedūra
***I	Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
***II	Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
***III	Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu*** kairiajame stulpelyje. Pakeitimai žymimi ***pusjuodžiu kursyvu*** abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas ***pusjuodžiu kursyvu*** dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys ***žymimos pusjuodžiu*** kursyvu. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „▌“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint pusjuodžiu kursyvu, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.
Nežymimi tik grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos daro tarnybos, siekdamos parengti galutinį tekstą.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS 5

AIŠKINAMOJI DALIS 10

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS 13

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1806 (COM(2023)0642 – C9-0392/2023 – 2023/0371(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai (COM(2023)0642),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 77 straipsnio 2 dalies b punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0392/2023),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0000/2024),

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;

2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;

3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(2) vizos reikalavimo netaikymo trečiosios šalies, įtrauktos į Reglamento (ES) 2018/1806 II priede pateiktą sąrašą, piliečiams laikino sustabdymo mechanizmas (toliau – sustabdymo mechanizmas) turėtų būti sustiprintas, kad Sąjunga turėtų veiksmingesnę apsaugos priemonę, kuri padėtų užkirsti kelią įvairesnei neteisėtos migracijos, viešosios	(2) vizos reikalavimo netaikymo trečiosios šalies, įtrauktos į Reglamento (ES) 2018/1806 II priede pateiktą sąrašą, piliečiams laikino sustabdymo mechanizmas (toliau – sustabdymo mechanizmas) turėtų būti sustiprintas, kad Sąjunga turėtų veiksmingesnę apsaugos priemonę, kuri padėtų užkirsti kelią įvairesnei neteisėtos migracijos, viešosios

tvarkos ir saugumo rizikai, kylančiai iš to II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių, taip pat piktnaudžiavimui vizų reikalavimo netaikymu dėl to, kad tos trečiosios šalys taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas;	tvarkos ir saugumo rizikai, kylančiai iš to II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių, taip pat piktnaudžiavimui vizų reikalavimo netaikymu dėl to, kad tos trečiosios šalys taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas***, nesilaiko tam tikrų reikalavimų, ypač nustatytų Sąjungos išorės santykių su atitinkama trečiąja šalimi srityje, įskaitant žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektus***;
	Or. en

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento
6 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(6a) turėtų būti įmanoma pradėti taikyti sustabdymo mechanizmą atvejais, susijusiais su Sąjungos išorės santykiais su atitinkama trečiąja šalimi, be kita ko, ypač žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektų atvejais. Tokiais aspektais turėtų būti laikomas Sąjungos ar Sąjungos ir valstybių narių ir atitinkamos trečiosios šalies sudarytų dvišalių ar daugiašalių susitarimų pažeidimas, sunkūs atitinkamos trečiosios šalies daromi tarptautinės teisės ir standartų, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę, pažeidimai, įskaitant tarptautinių teismų sprendimų nesilaikymą, atitinkamos trečiosios šalies atliekami priešiški veiksmai ar agresija prieš vieną ar kelias valstybes nares arba Sąjungą, sunkūs žmogaus teisių pažeidimai, įskaitant abortų ir LGBTQ+ asmenų kriminalizavimą, taip pat mirties bausmės įvedimas arba naudojimas atitinkamoje trečiojoje šalyje, taip pat atitinkamų Sąjungos sankcijų, taikomų atitinkamai trečiajai šaliai, nesilaikymas;
	Or. en

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 2 punktas
Reglamentas (ES) 2018/1806
8 a straipsnio 1 dalies d punkto ii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
ii) kyla hibridinių grėsmių;	***Išbraukta.***

Or. en

Pagrindimas

Pranešėjas mano, kad šis pagrindas turėtų būti priskiriamas prie Sąjungos išorės santykių su atitinkama trečiąja šalimi pagrindų aspektų, kaip siūloma ga punkte.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 2 punktas
Reglamentas (ES) 2018/1806
8 a straipsnio 1 dalies g a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	ga) tam tikrų reikalavimų, grindžiamų 1 straipsniu, nesilaikymas, ypač susijusių su Sąjungos išorės santykiais su atitinkama trečiąja šalimi, be kita ko, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektų atvejais, kai tas nesilaikymas susijęs su:
	i) Sąjungos ar Sąjungos ir valstybių narių ir atitinkamos trečiosios šalies sudarytų dvišalių ar daugiašalių susitarimų pažeidimu,
	ii) sunkiais atitinkamos trečiosios šalies daromais tarptautinės teisės ir standartų, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę, pažeidimais, įskaitant tarptautinių teismų sprendimų nesilaikymą,
	iii) atitinkamos trečiosios šalies atliekamais priešiškais veiksmais ar agresija prieš vieną ar kelias valstybes

nares arba Sąjungą,

iv) sunkiais žmogaus teisių pažeidimais, įskaitant abortų ir LGBTQ+ asmenų kriminalizavimą, taip pat mirties bausmės įvedimu arba naudojimu atitinkamoje trečiojoje šalyje,

v) taip pat atitinkamų Sąjungos sankcijų, taikomų atitinkamai trečiajai šaliai, nesilaikymu;

Or. en

Pagrindimas

1 straipsnyje apibrėžiamas vizos reikalavimų netaikymo trečiųjų šalių piliečiams, vykstantiems į valstybių narių teritoriją, pagrindas, šie reikalavimai grindžiami individualiu kriterijų vertinimu; 8 straipsnis numato minėtos nuostatos dėl netaikymo sustabdymo pagrindus. Vis dėlto, yra neatitikimas tarp vizų reikalavimų netaikymo ir sustabdymo pagrindų, ypač kai tai susiję su Sąjungos išorės santykiais su atitinkama trečiąja šalimi, be kita ko, ypač žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektų atvejais. Pranešėjas pageidauja panaikinti šį neatitikimą į 8 straipsnį įtraukiant daugiau nurodytų sustabdymo pagrindų.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 2 punktas
Reglamentas (ES) 2018/1806
8 c straipsnio 1 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Komisija stebi, kaip nuolat laikomasi tam tikrų reikalavimų, pagrįstų 1 straipsniu, ypač Sąjungos išorės santykių su atitinkama trečiąja šalimi ir trečiųjų šalių, išvardintų II priede, atveju, kurioms taikomas vizų režimo supaprastinimas, sustabdymo pagrindai, kaip nurodyta 8a straipsnio 1 dalies ga punkte.

Or. en

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 2 punktas

Reglamentas (ES) 2018/1806
8 d straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
1. Komisija ***septynerius metus nuo vizų režimo su tomis trečiosiomis šalimis liberalizavimo įsigaliojimo dienos bent kartą per metus*** teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai apie ***trečiųjų šalių, įtrauktų į II priede pateiktą sąrašą sėkmingai užbaigus Sąjungos ir tų trečiųjų šalių dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo,*** stebėseną pagal 8c straipsnio 1 dalį***; vėliau ataskaita teikiama***, kai Komisija mano, kad tai būtina, arba kai to paprašo Europos Parlamentas ar Taryba. Ataskaitoje daugiausiai dėmesio skiriama trečiosioms šalims, kurios, konkrečia ir patikima informacija pagrįsta Komisijos nuomone, nebeatitinka tam tikrų konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.	1. Komisija ***kasmet*** teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai apie stebėseną pagal 8c straipsnio 1 dalį***, ypač tais atvejais***, kai Komisija mano, kad tai būtina, arba kai to paprašo Europos Parlamentas ar Taryba. Ataskaitoje daugiausiai dėmesio skiriama trečiosioms šalims, kurios, konkrečia ir patikima informacija pagrįsta Komisijos nuomone, nebeatitinka tam tikrų konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.

Or. en

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Bendrosios aplinkybės

Vienas iš pagrindinių ES vizų politikos ramsčių yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, kuriame išvardytos trečiosios šalys, kurių piliečiai kirsdami valstybių narių išorės sienas privalo turėti vizas, ir trečiosios šalys, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, jei per bet kurį 180 dienų laikotarpį valstybėse narėse būnama ne daugiau nei 90 dienų.

Dokumente nustatomi pagrindiniai vizų režimo liberalizavimo principai, nustatomi vadinamieji teigiami arba beviziai trečiųjų šalių ir trečiųjų šalių, kurioms taikomas reikalavimas turėti vizą, sąrašai, taip pat numatomos apsaugos priemonės, kai bevizio režimo taikymas galėtų būti sustabdytas dviem pagrindiniais mechanizmais, t. y. abipusiškumo mechanizmu ir sustabdymo mechanizmu, be kita ko, nustatomos šių mechanizmų taikymo pradžios procedūros.

Abiem teisės aktų leidėjams paraginus peržiūrėti sustabdymo mechanizmą, siekiant jį pritaikyti prie vis naujų iššūkių, Europos Komisija 2023 m. spalio mėn. pristatė konkretų pasiūlymą dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros siekiant sustiprinti ir pagerinti kelis jo elementus. Siūloma peržiūra susijusi su 8 straipsnio peržiūra ir apima keletą esminių pakeitimų, susijusių su galimais sustabdymo pagrindais ir procedūromis.

Šis sustabdymo mechanizmas pirmą kartą pradėtas taikyti 2013 m.[1], visų pirma, siekiant sudaryti sąlygas laikinai sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą staiga ir smarkiai išaugus neteisėtos migracijos mastui. Po to mechanizmas peržiūrėtas 2017 m.[2]: valstybėms narėms tapo lengviau pranešti apie aplinkybes, dėl kurių sustabdymo mechanizmas gali būti aktyvuotas, o Komisijai suteikta galimybė sustabdymo mechanizmą aktyvuoti savo iniciatyva.

2. Siūlomi sustabdymo mechanizmo pakeitimai

Naujausiame pasiūlyme Komisija pateikia keletą esamo mechanizmo pakeitimų. Siūlomas naujas sustabdymo pagrindas, susijęs su hibridinėmis grėsmėmis, pvz., valstybės finansuojamu naudojimusi migrantais kaip įrankiais, siekiant destabilizuoti visuomenę ir pagrindines institucijas arba joms pakenkti, taip pat nurodomi nauji pagrindai, konkrečiai susiję su pilietybės suteikimo investuotojams programomis, kurias šiuo metu įgyvendina daug trečiųjų šalių, kurioms netaikomas reikalavimas turėti vizą.

Pridedamas naujas sustabdymo pagrindas, kuris aprėpia tuos atvejus, kai dėl to, kad II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies vizų politika nėra suderinta su Sąjungos vizų politika, gali

---

[1] 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1289/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 347, 2013 12 20, p. 74–80).

[2] 2017 m. kovo 1 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/371, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (sustabdymo mechanizmo peržiūra) (OL L 61, 2017 3 8, p. 1–6).

susidaryti aplinkybių, kai trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra tos trečiosios šalies piliečiai, teisėtai atvyksta į tos trečiosios šalies teritoriją ir po to neteisėtai atvyksta į valstybių narių teritoriją.

Šiame pasiūlyme nauja taip pat yra tai, jog sudaroma galimybė Komisijai apsvarstyti galimybę taikyti skirtingas ribas, kai ji kiekvienu konkrečiu atveju priima sprendimą, ar sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą, jei labai išauga neteisėtos migracijos mastas arba padidėja nepagrįstų prieglobsčio prašymų ar sunkių nusikalstamų veikų, susijusių su tos trečiosios šalies piliečiais, skaičius, kai atliekamas atskiras vertinimas.

Pasiūlyme, be kita ko, keičiama valstybės narės pranešimo Komisijai, kai ji susiduria su viena ar daugiau aplinkybių, kurias galima vertinti kaip sustabdymo pagrindą, procedūra ir sąlygos, taip pat Komisijos atliekamo tokio pranešimo nagrinėjimo procedūra. Pasiūlyme taip pat keičiamas ataskaitinis laikotarpis, per kurį nustatoma, jog egzistuoja aplinkybės, dėl kurių gali būti pritaikytas sustabdymas.

Komisija taip pat turės pareigą reguliariai stebėti, ar nėra sustabdymo pagrindo (visų II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių atžvilgiu), ir pradėti procedūrą, pagal kurią aktyvuojamas sustabdymo mechanizmas, remiantis pačios Komisijos atlikta analize, ar tokių pagrindų esama.

Ši procedūra dar iš dalies keičiama pratęsiant vizos reikalavimo netaikymo laikino sustabdymo trukmę nuo 9 iki 12 mėnesių (pirmajame etape) ir nuo 18 iki 24 mėnesių (antrajame etape), taip pat nustatoma nauja skubos procedūra, kai dėl situacijos reikia skubių Komisijos veiksmų.

3. Pranešėjo pozicija

Pastaraisiais metais pradėjus taikyti bevizį režimą kelioms naujoms trečiosioms šalims, taip pat nuolat kylant naujiems iššūkiams ir krizėms visame pasaulyje, pranešėjas mano, kad Europos Sąjungai reikia veiksmingų ir pakankamų priemonių norint reaguoti į tokius iššūkius, be kita ko, vizų politikos srityje.

Todėl pranešėjas atitinkamai labai pritaria Komisijos tikslui ir tam, kad būtina stiprinti ir gerinti vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo mechanizmą. Derėtų pažymėti, kad nuo tada, kai šis mechanizmas buvo įdiegtas 2013 m., juo buvo pasinaudota tik kartą. Taip atsitiko Vanuatu atveju, ES kilus susirūpinimui dėl investuotojams šios šalies suteikiamos pilietybės programos – dėl to 2022 m. kovo mėn. Taryba nusprendė dalinai pasinaudoti sustabdymo mechanizmu, po to 2022 m. spalio mėn. šiuo mechanizmu jau naudotasi pilnai, šiuo metu padėtis yra nepasikeitusi.

Dėl nuolat kintančio pasaulio ir ES politikos raidos, taip pat bevizio režimo pranešėjas mano, kad atliekant sustabdymo mechanizmo peržiūrą į vizų politiką reikėtų žvelgti holistiškai, įvertinant visus aspektus.

Taigi, pranešėjas mano, kad ES vizų reikalavimų, grindžiamų konkrečiu įvairių kriterijų vertinimu, netaikymo išimties sąlygas ir pagrindus, kuriais remiantis galima taikyti minėtos išimties taikymo sustabdymą, skiria natūralus atotrūkis. Pranešėjas, be kita ko, mano, kad skirtumų ypač yra Sąjungos išorės santykių su atitinkamomis trečiosiomis šalimis srityje, be

kita ko, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektų atvejais.

Todėl pranešėjas mano, kad trečiajai šaliai taikomo bevizio režimo sustabdymo pagrindai turi apimti aspektus, susijusius su Sąjungos arba – tam tikrais atvejais – valstybių narių išorės santykiais su atitinkama trečiąja šalimi.

Šie sustabdymo pagrindai, be kita ko, turėtų apimti: **a)** Europos Sąjungos ar Europos Sąjungos ir valstybių narių ir atitinkamų trečiųjų šalių sudarytų dvišalių ar daugiašalių susitarimų pažeidimus ar sustabdymą; **b)** sunkius atitinkamos trečiosios šalies daromus tarptautinės teisės ir standartų, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę, pažeidimus, įskaitant tarptautinių teismų sprendimų nesilaikymą; **c)** atitinkamos trečiosios šalies atliekamus priešiškus veiksmus ar agresiją prieš vieną ar kelias valstybes nares arba Sąjungą; **d)** sunkius žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant abortų ir LGBTQ+ asmenų kriminalizavimą, taip pat mirties bausmės įvedimą arba naudojimą atitinkamoje trečiojoje šalyje, ir e) atitinkamų ES sankcijų nesilaikymą.

Pranešėjas taip pat mano, kad reikia reguliariai vertinti, ar nuolat yra pagrindiniai pagrindai, taikomi trečiosioms šalims, kurioms taikomas vizų režimo supaprastinimas, ir ar tai nėra sėkmingo vizų režimo liberalizavimo dialogo rezultatas. Todėl pranešėjas pritaria Komisijos pasiūlymui dėl visoms trečiosioms šalims taikomo bevizio režimo sustabdymo pagrindų egzistavimo stebėsenos, tačiau jų argumentai turi griežtai apimti aspektus, susijusius su Sąjungos arba – tam tikrais atvejais – valstybių narių išorės santykiais su atitinkama trečiąja šalimi.

Atsižvelgiant į tai, kad dabartinė Parlamento kadencija sparčiai artėja į pabaigą, pranešėjas pageidauja greitai pradėti Europos Parlamento derybų įgaliojimų priėmimo procedūrą, taip siekiant užtikrinti pažangias nuostatas, kurias reikėtų atspindėti ir vykdant ES vizų politiką.

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimo projektą gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
College Green Group Ltd

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.